

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4803/2553

ธนาการกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) โจทก์ นางประนอม เผ่าชูศักดิ์หรือทอนสูงเนินผู้ร้อง นายโอภาส เผ่าชูศักดิ์ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1533, ป.พ.พ. มาตรา 525, ป.พ.พ. มาตรา 716

ย่อ / หลักกฎหมาย

ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นสินสมรสของจำเลยที่ 1 กับผู้ร้อง เมื่อบุคคลทั้งสองจดทะเบียนหย่ากัน สินสมรสต้องแบ่งให้แก่จำเลยที่ 1 กับผู้ร้องคนละส่วนเท่ากัน ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1533 จำเลยที่ 1 และผู้ร้องจดทะเบียนหย่ากันโดยจำเลยที่ 1 ทำบันทึกยกสินสมรสส่วนของตนให้แก่ผู้ร้องแต่ไม่ได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนการให้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ นิติกรรมให้จึงไม่สมบูรณ์ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 525 จำเลยที่ 1 กับผู้ร้องยังคงเป็นเจ้าของรวมมีส่วนเท่าๆ กัน นับแต่จำเลยที่ 1 จดทะเบียนจำนองที่ดินสินสมรสเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2517 แก่ ส. ซึ่งขณะนั้นจำเลยที่ 1 กับผู้ร้องยังมิได้จดทะเบียนหย่ากัน ก็ได้มีการจดทะเบียนไถ่ถอนจำนองและจดทะเบียนจำนองแก่นิติบุคคลอื่นอีกหลายรายต่อเนื่องกันมาโดยตลอดจนถึงโจทก์ซึ่งจดทะเบียนรับจำนองครั้งแรกเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2536 เป็นระยะเวลายาวนานถึง 19 ปีเศษ ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ใช้สิทธิโต้แย้งการทำนิติกรรมจำนองของจำเลยที่ 1 จึงมีเหตุผลให้น่าเชื่อว่าผู้ร้องได้รับรู้และไม่คัดค้าน เมื่อผู้ร้องมิได้นำสืบให้รับฟังได้ว่าโจทก์จดทะเบียนรับจำนองโดยรู้อยู่แล้วว่าจำเลยที่ 1 มิใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินที่จำนองแต่ผู้เดียว ข้อเท็จจริงย่อมรับฟังได้ว่าโจทก์รับจำนองโดยสุจริต นิติกรรมจำนองทรัพย์สินดังกล่าวจึงมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย โจทก์ในฐานะเจ้าหนี้จำนองย่อมมีสิทธิบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินที่จำนองได้ทั้งหมดเพราะสิทธิจำนองครอบคลุมไปถึงบรรดาทรัพย์สินซึ่งจำนองหมดทุกสิ่ง ตาม ป.พ.พ. มาตรา 716 และเป็นทรัพย์สินที่ใช้อยู่แก่ผู้ร้องและบุคคลทั่วไป อีกทั้งถือได้ว่าการยื่นคำร้องขอถอนส่วนของผู้ร้องเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิขอถอนเงินสินสมรสส่วนของตนจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินพิพาท

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างโดยอ้างว่าเป็นของจำเลยที่ 1 ออกขายทอดตลาดเพื่อบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษา ผู้ร้องยื่นคำร้องและแก้ไขคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งกันส่วนที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างส่วนของผู้ร้องออกจากการขายทอดตลาด หากไม่อาจกันส่วนดังกล่าวได้ขอให้มีการคืนเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดให้ผู้ร้องกึ่งหนึ่ง โจทก์ยื่นคำคัดค้านและแก้ไขคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันส่วนเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดที่ดินและบ้านตามคำร้องกึ่งหนึ่งให้แก่ผู้ร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ผู้ร้องมีสิทธิขอถอนส่วนเงินที่ได้จากการบังคับคดีขายทอดตลาดหรือไม่ เห็นว่า ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นสินสมรสของจำเลยที่ 1 กับผู้ร้อง ซึ่งเมื่อบุคคลทั้งสองจดทะเบียนหย่ากันสินสมรสต้องแบ่งให้แก่จำเลยที่ 1 กับผู้ร้องคนละส่วนเท่ากันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1533 แม้จำเลยที่ 1 และผู้ร้องจดทะเบียนหย่ากันเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2530 โดยจำเลยที่ 1 ทำบันทึกยกสินสมรสส่วนของตนให้แก่ผู้ร้อง แต่เมื่อมิได้

ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนการให้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ นิติกรรมให้จึงไม่สมบูรณ์ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 525 จำเลยที่ 1 กับผู้ร้องยังคงเป็นเจ้าของร่วมมีส่วนเท่า ๆ กัน อย่างไรก็ตามนับแต่จำเลยที่ 1 จดทะเบียนจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2517 แก่นายสุวิชัยซึ่งขณะนั้นจำเลยที่ 1 กับผู้ร้องยังมิได้จดทะเบียนหย่ากัน ก็ได้มีการจดทะเบียนไถ่ถอนจำนองและจดทะเบียนจำนองแก่นิติบุคคลอีกหลายรายต่อเนื่องกัน มาโดยตลอดจนถึงโจทก์ซึ่งรับจดทะเบียนจำนองครั้งแรกเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2536 เป็นระยะเวลายาวนานถึง 19 ปีเศษ ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ใช้สิทธิโต้แย้งการทำนิติกรรมจำนองของ จำเลยที่ 1 จึงมีเหตุผลให้น่าเชื่อว่าผู้ร้องได้รับรู้และไม่คัดค้าน เมื่อผู้ร้องมิได้นำสืบให้รับฟังว่าโจทก์ จดทะเบียนรับจำนองโดยรู้อยู่แล้วว่าจำเลยที่ 1 มิใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินที่จำนองแต่ผู้เดียว ข้อเท็จจริงย่อมรับฟังได้ว่าโจทก์รับจำนองไว้โดยสุจริต นิติกรรมจำนองทรัพย์สินดังกล่าวจึงมีผล บริบูรณ์ตามกฎหมาย โจทก์ในฐานะเจ้าหนี้จำนองย่อมมีสิทธิบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินที่จำนองได้ ทั้งหมด เพราะสิทธิจำนองครอบคลุมไปถึงบรรดาทรัพย์สินซึ่งจำนองหมดทุกสิ่งตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 716 และเป็นทรัพย์สินที่ยึดแก่ผู้ร้องและบุคคลทั่วไป อีกทั้งถือได้ว่าการยื่นคำร้องคดีนี้ของผู้ร้องเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษา ตัดกันมาให้กับส่วนเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่ผู้ร้องก็หนึ่งนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น พิพากษากลับ ให้ยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมทั้ง สามศาลให้เป็นพับ

องค์คณะ

สมชาย จุลนิติ · มานัส เหลืองประเสริฐ · สมชาย สีนเกษม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/4803/2553>